

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

d. V. G.

Cím:

Elpusztul a füvészkert

Forrás:

Nemzeti Újság

Bp.

(Hely)

1929. IV. 14.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

712.21

Hely

Botanikus kert

Idő

"1929"

Személy

Elpusztul a füvészkert...

Az épületek roskadoznak, összedültek, — a növényeket megöli a kőszénfüst — Tuzson János dr. nyilatkozata a botanikuskertről

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) Már évek óta huzódik a füvészkert végleges elhelyezkedésének kérdése. Sem a fővárosnak nem érdeke, hogy öt holdnyi területet nélkülözzön a VIII. kerületből, — mely egyébként sem felel meg nagyság szempontjából a füvészkert céljainak, — sem az államnak, hogy ez a komoly egyetemi intézmény teljesen elsatnyuljon. Bár az államnak, mint legelső sorban illetékes közoktatási fórumnak lenne kötelessége, hogy a Pázmány Péter tudományegyetem híres botanikus kertjét megfelelően elhelyezzék, ez irányban még nem történt intézkedés. Sőt még a főváros részéről sem indult meg olyan akció, mely a kedvező elhelyezést biztosítaná.

A Nemzeti Újság munkatársa felkereste Tuzson János dr. professzort, aki bővebben nyilatkozott a füvészketről. Nyilatkozatának bevezető részében foglalkozik a füvészkertek ősrégtől általános elterjedett részével, hasznosságával és irodalmával.

A 82 éves füvészkert

— Még ma is — mondotta Tuzson János professzor — a világháború borzal-

mas pusztításainak kiheverése közepette sorban létesülnek, — különösen az utód-államokban — az újabb és újabb növénykertek. Lengyelország és Litvánia, Mandzsúria, Szerbia, Románia, Bulgária, Csehszlovákia létesítették ezeket az új füvészkerteket.

— Az egyetemnek már az 1770-es években volt füvészkertje Szombathelyen, azután Budán, majd Pesten. A kert mai helyére 1847-ben, tehát 82 esztendővel ezelőtt került. A kert állapota az egyetemi növénytani tanszékkel együtt a személyi és anyagi viszonyok szerint hullámzott. Emellett azonban általánosságban fejlődött a kert egészen 1886-ig, mikor is megkezdették a klinikák felépítését. A klinikák céljaira mindig nagyobb és nagyobb területet hasítottak ki a füvészkertből. Ma már csak mintegy öt hold területre, régi kiterjedésének egyhatod részére zsugorodott össze. Habár a kert megsonkított állapotában is a legfontosabb tudományos missziót teljesíti, — a szakközön-séget, meg az érdeklődők ezreit vonzza magához, — azért még sem illik már egy rohamosan fejlődő főváros megfelelő arányaihoz.

— A budapesti füvészkert azért mégis pontosan 180 idegen állambeli füvészkerttel folytat magaserét a földkerekségen.

Összedőlnek az épületek, roskadoznak az üvegházak

— Nemcsak területe apadt meg, — folytatta a professzor, de dotációja is kevés. A budapesti füvészkert évi 14.000 pengős dotációjával szemben a berlini füvészkert mintegy 300.000 pengővel, a müncheni kert pedig 150.000 pengővel támogatják. Ehhez a szomorú tényhez hozzájárul még az is, hogy a budapesti füvészkertünk, az egyetlen, amelyben Magyarországon komoly tudósok dolgoznak, bérházak kerítik be és száz meg száz kémény ontja növényeinek nagy ellenségét: a kőszénfüstöt.

— Nemcsak az országnak és az egyetemnek, hanem Budapest városának is érdeke, hogy végre megfelelő területhez és dotációhoz jusson a főváros füvészkertje. Kitérek Magyar Zoltán szerkesztésében megjelent „Tudománypolitika” című munkának 409. oldalára, ahol azt olvasom, hogy Magyarországnak megfelelő botanikus kertje nincsen. Evvel szemben bátran állítom az ellenkezőjét, mert dacára a végtelenül szűkös dotációnak és a redukált területnek, ma is 5000 növényfajtánk van 15.000 példányban, amelyet sokezer szakember és érdeklődő látogat az egyetem és a főiskola hallgatóin kívül. A mi füvészkertünk sok évtized munkásságának autentikus dokumentumait őrzi. Számtalan értékes növényünk van. A sok közül csak a 40—50 éves *Cycas Dioon* pálmapéldányokat említem, továbbá melegővi *succulens*-gyűjteményünkön kívül a magyar flóra rengeteg unikumnövényét. Hosszu idők alatt számos olyan növény jutott füvészkertünk birtokába, amellyel legfeljebb itt-ott rendelkezik egy-két külföldi füvészkert. Ilyen körülmények között, ennyi eredmény dacára azt mondani, hogy a

mai tudománypolitika számára nem létezik ez a füvészkert, — meglehetősen mérészég...

Nem akad egyetlen segítő fillér

— Az ilyen kijelentések, talán elferdített megállapítások következménye az, hogy dotációnk így végtelenül szegényes és az értékes növényekkel telt, de már roskadozó üvegházak és épületek, a füstös levegőben fulladozó anyag megmentésére, illetőleg megfelelő területre való méltó elhelyezésére nem fektetnek kellő súlyt. Ez a legtisztább és leghűbb tükre elmaradottságunknak. Következménye az, hogy a fiatalság külföldi egyetemek felé orientálódik, aminek néha sajnós az a vége, hogy üres fővel néznek keresztül a felett az ősi egyetem felett, amelynek rátermettségét legjobban az ország bírói, orvosi, tanári és papi karának élő példái bizonyítják. — Így néznek el a felett a füvészkert felett is, ahol annyi sok jeles szakembert képeztek ki s amelyen ott lebeg Jurányi, Simonkay, Borbás, Kitaibel, Heuffel és sok más jeles világhírű botanikusunk szelleme. — Tradíciókat szétépíteni bizonytalan értékű újításokért nem lenne szabad...

Minden külföldi városnak van és a fővárosunknak is kell füvészkert

— A füvészkert az egyetemi oktatás keretein túl is jelentékeny faktora a közművelődésnek. Ennek jelentőségét mindentű felismerve nemcsak a világvárosoknak, hanem a kisebb kulturális központoknak is megvan a maguk füvészkertje. Németországnak - 36, Franciaor-

szágnak 18, Olaszországnak 16 és ahol nincs ilyen egyetemi intézmény, ott a városok gondoskodnak fűvészkerttről, mint például többek között Essen és Duisburg. Csak Budapesten és a budapesti egyetemen vergődik a fűvészkert megfelelő anyagi támogatás nélkül. . .

Ezeket mondotta Tuzson János dr. egyetemi tanár. Különösen szomoruan csengett a hangja, amikor azt mondta, hogy tradíciókat szét tépni bizonytalan értékű ujitásokért nem szabad. Ugyancsak, mikor megállapítja, hogy csak Budapesten vergődik a fűvészkert. . .

Valószínű, hogy nehéz lesz a válasz is az öreg fűvészkert évtizedek óta nevelt és gondozott fáitól a növénytan tudósainak. De ez ne akassza meg azokat a fórumokat, akik foglalkoznak az üggyel és tegyenek azért már valamit. Egyezzenek békésen meg. Helyezzék Lágymányosra vagy ami területbőség szempontjából jobban megfelelne: Óbudára.

Mert ez az intézmény napról-napra satnyul. És ha ma még nem is, a jövőben esetleg szomorúan fogják tapasztalni ezek következményeit. . .